

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 1-2 1955

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no 1 en 2 - 1955I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz. 1
II	De C.P.N. en haar hulporganisaties	" 6
III	Andere stromingen	" 18
IV	Activiteiten Indonesiërs, Chinezen etc.	" 18
V	Agenda	" 20
VI	Overzicht stakingen Januari 1955	" 22
VI(Vervolg)	Stakingen Februari 1955	" 23

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

Mutaties in Moskou

Het officiëel terugtreden van Malenkow als voorzitter van de Raad van Ministers der U.S.S.R. vond plaats in een zakelijk aandoende sfeer, ten overstaan van de op 8 Februari j.l. vervroegd bijeengekomen Opperste Sowjet. De premier erkende in het openbaar zijn persoonlijk tekortschieten als leider der regering, bovenal op agrarisch gebied. Uit de tekst der namens hem voorgelezen zelfcritiek bleek eerst thans, dat hem al sedert jaren speciale controlerende taken t.a.v. de behartiging van de landbouwbelangen waren toevertrouwd.

Malenkow's politieke degradatie, en voorshands niet meer dan deze, moet -zelfs wanneer persoonlijke tegenstellingen in de opvoeding een rol hebben gespeeld- wel voor een belangrijk deel veroorzaakt zijn door een allengs in 1954 ingrijpend veranderde politieke inschatting van de gevaren, die de Sowjet-Unie van buitenaf zouden bedreigen.

De Parijse Acoorden inzake de herbewapening van West-Duitsland, eind December 1954 door de Franse Assemblée en eind Februari 1955 door de Duitse Bondsdag aanvaard, zullen er, zoals tevoren de E.D.G., mede toe hebben bijgedragen de conceptie der Sowjet-Russische binnen- en buitenlandse politiek te wijzigen.

De milder aandoende tactiek, in het Westen bekend als Malenkow's "New Look", zal waarschijnlijk wel worden herzien, ofschoon de begrippen "collectieve leiding" en "vreedzame co-existentie" niet uit het communistische taalgebruik zijn verdwenen. Zelfs de weer als vanouds dreigende toon in redevoeringen van figuren als Molotow en Boelganin -trouw exponenten der Partij- laat nog bij voortduring ruimte voor het propageren van de "vredeszending" der communistische wereld. De campagne tegen het atoomgevaar wordt thans door de communisten op wereldschaal gevoerd. Voor wat Europa aangaat ligt daaraan mede ten grondslag het door hen opgeroepen schrikbeeld van Duitslands remilitarisatie.

De Partijlijn

Sedert midden December 1954 namen in Moskou de uiterlijke tekenen van onenigheid over het te voeren beleid toe. De voorlichting van de "Iswestia", de officiële spreekbuis der Sowjet-regering, bleek, alle beginnende van collectieve leiding ten spijt, niet langer te harmoniëren met die van het partijdagblad de "Prawda". Aan het einde van het jaar waren deze waarneembare tegenstellingen blijkbaar opgeheven. Nadien werd immers uitsluitend het standpunt van de partijleiding in de hoofdorganen der Sowjet-pers vertolkt.

Steeds luider klonk ook daarin de eis om top-prioriteit te verlenen aan de zware industrie, de ruggegraat van het communistische oorlogspotentiël.

Dit betekende noodzakelijkerwijze een zich verwijderen van het kort na Stalin's dood ingevoerde productie-schema, waarbij aan de bevolking een ruimer toevloeden van consumptie- en verbruiksgoederen was beloofd.

Een snelle verwezenlijking van deze door de regering-Malenkow in Augustus 1953 aangekondigde plannen zou bij voorbaat verdergaande internationale politieke ontspanning hebben vereist.

In 1954 toonde het Kremlin zich echter in toenemende mate verontrust over de pogingen tot versterking van de Atlantische defensie. Slechts even had de verwerping van de E.D.G. tot gevolg, dat de communisten het Duitse gevaar minder scherp naar voren brachten, maar de verdragen van Londen en Parijs deden de stemming weer omslaan.

Aan de vooravond van een plenaire zitting van het Centraal Comité der C.P.S.U. (Januari 1955) verscheen een kennelijk door beslissingen van het Partij-Præsidium geïnspireerd hoofdartikel van D. Schepilow, getiteld: "De generale lijn der Partij en de Vulgair-Marxisten" ("Prawda", 24-1-'55).

Mogelijk alleen voor de vorm werden daarin ideologisch en leerstellig gefundeerde aanvallen gedaan op enkele Sowjet-economen van kleiner formaat. Zij werden hier gebrandmerkt als "spitsburgers", die zich hadden vergrepen aan de marxistisch-leninistische theorieën, hoewel zij niet anders waren dan ijverige pleitbezorgers van de tot dan officiële regeringskoers.

Ter toelichting van het nu bovenkomende partij-standpunt citeerde Schepilow ditmaal zelfs uit Stalin's "Economische Vraagstukken van het Socialisme in de U.S.S.R.", daterende van 1952.

Onniskanbaar bedoelde deze grimmig-critische beschouwing in de "Prawda" van 24 Januari j.l., over de hoofden van de hierin gelaakte economische experts heen, de "welvaartslijn" der regering-Malenkow te doorbreken en aan te tasten.

De Partij had, aldus het betoog, de juiste richtlijnen gegeven, die echter door sommige economische experts in de Sowjet-Unie waren genegeerd, zodat de belangen van de zware industrie dreigden te worden geschaad.

Weliswaar werd in bedoeld hoofdartikel medegedeeld, dat de C.P.S.U. en de Sowjet-regering beide een reeks van gewichtige besluiten hadden genomen, waarin een verdere opleving van de socialistische landbouw werd voorzien, maar onmiddellijk daarop werd vastgesteld, dat in de zeer belangrijke partij-documenten altijd weer naar voren werd gebracht, dat slechts op de grondslag van een verdere sterke ontwikkeling van de zware industrie een snel stijgende opbrengst in alle takken van de landbouw kon worden bereikt alsmede een aanzienlijke verbetering van de levensmiddelenvoorziening.

Gelet op het hiervoren dzz. onderstreepte plaatste de "Prawda" de Partij wel duidelijk op een voetstuk ten koste van het politieke gezag der Regering.

Het vrij openlijke offensief werd reeds de volgende dag krachtig voortgezet. De le partijsecretaris Chroestsjow sprak immers in het op 25 Januari '55 bijeengekomen Centraal Comité, na heftige kritiek op het agrarische beleid van de Sowjet-regering te hebben geuit, over de voortdurende dreiging van de "kapitalistische omsingeling", waardoor het z.i. onverantwoord werd de belangen van de zware industrie achter te stellen bij die van de verbruiks- en consumptiegoederen-productie.

Partij en Leger

Tevoren had Chroestsjow zich reeds duidelijk gedragen als een "eerste man" van het collectieve bewind. Zijn onstuimige redevoeringen, o.m. gehouden in Praag, in het verre China en enige malen binnenslands, hebben daar in aanzienlijke mate toe bijgedragen. Meer dan in de beginperiode van Malenkov's optreden als premier trok het vlagvertoon van de Partij nu de aandacht.

Sommige Westerse waarnemers hebben verondersteld, dat Malenkov bij het aanvaarden van zijn post als voorzitter van de ministerraad zou hebben gespeculeerd op een gestaag groeiende machtsinvloed van het bureaucratische apparaat der regering, waarmede hij huns inziens de algemene gang van zaken in de Sowjet-Unie beslissend dacht te regelen, zo nodig zelfs tegen de stroom van de partij-bureaucratie in.

In dit verband gaan de gedachten terug naar Maart 1953 toen Malenkov het le partijsecretaris-schap aan Chroestsjow afstond, misschien toen reeds een overwinning van deze op Malenkov, misschien ook oordeelde deze zich destijds daartoe machtig genoeg.

Onbekend is de rol, die de legerleiding gedurende de laatste twee jaren in de opperste bestuurszaken der U.S.S.R. heeft vervuld.

De nieuwe premier, Boelganin, tot 8 Februari 1955 minister van defensie, werd als zodanig opgevolgd door maarschalk Zhoekow, tot dan een van zijn beide plaatsvervangende ministers op dat departement. De andere ambtsdrager aldaar, maarschalk Wassilowski, is momenteel alleen plaatsvervangend minister van defensie. Onmiskenbaar is tengevolge van deze opschuiving in functie het politieke aanzien van Zhoekow gestegen, die als exponent van de Sowjet-strijdmacht wordt beschouwd.

In tegenstelling met hem zouden maarschalk Wassilewski, evenals zijn collega's Boelganin en het officiële staatshoofd Worcsjilow hun maatschappelijke en militaire carrière meer aan de partij dan aan het leger te danken hebben gehad.

In elk geval wekt het afstaan van zovele sleutelposities aan hoge militairen -een aantal groter dan ooit tevoren in de geschiedenis der Sowjet-Unie voorkwam- de indruk, dat de partij aan het leger concessies heeft gedaan.

Aan de ene kant zijn er gevoelige verliespunten voor de leiders, de z.g. managers van de burgerlijke economie; de lichte en de middelzware industrie in de Sowjet-Unie.

Anderzijds proberen de huidige machthebbers nieuwe invloedrijke technische en andere experts met bevorderingen te paaien.

Verdere veranderingen

/niet wezenlijk geschokt,
Aan het terugtreden van Malenkow ging het ontslag van de minister van handel, Mikojan, vooraf. Zijn politieke positie lijkt, achteraf beschouwd, aangezien hij na de bekendmaking van de reorganisatie der Sowjet-Russische regering van vice-premier is bevorderd tot eerste plaatsvervangend minister-president. Deze benoeming heeft hem, met enkele anderen, in de "inner circle" van de collectieve staatsleiding binnengeleid. In het najaar van 1954 heeft Mikojan Chroestsjow en Boelganin op de befaamde reis naar de Chinese Volksrepubliek vergezeld.

Onmiddellijk na zijn ontslag als minister van handel reisde Mikojan, nog vóór zijn promotie tot le vice-premier, aan het hoofd van een Sowjet-Russische regeringsdelegatie naar Oost-Duitsland.

Mikojan staat thans als een van de vijf le vice-premiers in rang boven Malenkow, die zijn nieuwe functie van minister voor de elektrische centrales slechts paart aan het gewone plaatsvervangend-premierschap.

Supervisie

Het "kernkabinet" in de regering der Sowjet-Unie bestaat nu uit de minister-president Boelganin en diens vijf le plaatsvervangers: Molotow, Kaganowitsj, Mikojan, Saboerow en Perwoechin.

Laatstgenoemde zou Malenkow's directe chef zijn geworden.

De le vice-premiers hebben, met uitzondering van de minister van buitenlandse zaken, Molotow, de reputatie bovenal deskundigen op economisch gebied te zijn. Zij vertegenwoordigen, ook buiten de directe staatsleiding, aanzienlijke macht, omdat zij de meerderheid van het Presidium der C.P.S.U. vormen.

Hun economische deskundigheid zal thans blijkbaar de waarborgen moeten leveren voor het behartigen, vóór alles, van de belangen van de zware industrie en de bewapeningsproductie, en tevens voor een nieuwe "aanpak" van het kapitale landbouwvraagstuk.

Overeenkomstig een na de oorlog ingevoerd gebruik wordt een strenge, boven-departementale contrôle uitgeoefend op de politieke en technische verwezenlijking van de regeringsprojecten.

Oud zeer

Bij het heengaan van Malenkow als minister-president kwam oud zeer van Chroestsjow naar boven. In het begin van 1950, een paar jaar voor de dood van Stalin, hield de tegenwoordige le partijsecretaris in de "Prawda" een dwingend betoog ten gunste van het stichten van de zg. agrogorods of "landbouwsteden" (zie vorig maandooverzicht, hoofdstuk I).

De reacties daarop moeten destijds wel bewogen zijn geweest, aangezien het partijdagblad spoedig daarop mededeelde, dat het artikel van Chroestsjow niet meer was dan een "discussiebijdrage", met andere woorden het gezag ontbeerde dat politieke beschouwingen in het officiële dagblad der C.P.S.U. doorgaans bezitten.

De hoofdredactie maakte haar verontschuldiging dit niet terstond bij het afdrukken van de bijdrage te hebben gemeld.

Het ingrijpende project van de landbouwsteden was hierdoor voorlopig politiek onschadelijk gemaakt. Chroestsjow bleef het desondanks propageren, waarbij hij kennelijk tegenkantingen ontmoette van Malenkow en de toenmalige minister van landbouw, Benediktow.

Op het 19e Partijcongres in October 1952 ging Malenkow in zijn afkuring zover, dat hij -zonder Chroestsjow met name aan te duiden- sprak over de aan deze zaak verspilde energie, die z.i. nuttiger besteed had kunnen worden aan het opvoeren van de graanproductie.

Blijkbaar had de tegenwoordige 1e partijsecretaris deze affaire niet vergeten, want Malenkow gaf hem in zijn "schuldbelijdenis" van 8 Februari j.l. politieke genoegdoening door te verklaren, dat hij nu in het bijzonder duidelijk zijn fouten en verantwoordelijkheden zag voor de onbevredigende stand van zaken in de landbouw, omdat hem reeds verscheidene jaren de taak was toevertrouwd het werk van de centrale landbouworganen, alsmede de arbeid in de landbouwsfeer van locale en regeringsorganisaties te beheren en te leiden.

Vorm en inhoud van deze zelfcritiek duiden erop, dat Malenkow nu als politieke zondebok fungeert, ook voor z.g. tekortkomingen in zijn agrarisch beleid tijdens Stalin's laatste levensjaren en dat was de periode, waarin hij de voet had dwars gezet aan Chroestsjow.

Aan diens persoonlijke misslagen op agrarisch gebied wordt thans in de Sowjet-Unie stilzwijgend voorbijgegaan. Nochtans was het op zijn initiatief, dat in de jaren '51 en '52 een totaal van 254.000 collectieve boerderijen samengesmolten werd tot minder dan 100.000 "super-kolchosen" en Chroestsjow moest zelf in September '53 rapporteren over het falen van de plannen ter verhoging van de totale agrarische productie, waarvan ook zijn arbeid een integrerend deel had uitgemaakt.

Benediktow, sedert November 1953 opnieuw minister van landbouw, is blijkbaar zijdelings getroffen door de jongste reorganisatie van de regering. Hij is thans als opvolger van degene aan wie hij in 1954 de staatsboerderijen, toen in een afzonderlijk departement ondergebracht, moest afstaan en die nu wegens onvoldoende prestaties is afgezet.

Een opvallende benoeming is die van Lobanow tot vice premier van de Sowjet-Russische regering. De betrokkene was tot dusver minister van landbouw der Groot-Russische Republiek, een bescheiden post vergeleken met zijn nieuwe positie.

Naar men aanneemt, komt Lobanow hierdoor boven de ministeries van de collectieve en de staatsboerderijen te staan. Sommige perscommentators zien daarin een aanwijzing, dat Chroestsjow bezig is zijn macht in de agrarische sector nog verder te vergroten, o.a. ten koste van Benediktow.

De satellietstaten

De reacties van de volksdemocratische staten op de gewijzigde situatie in de Sowjet-Unie hebben niet lang op zich laten wachten. Hongarije, waar de reorganisatie van de landbouwpolitiek het eerst aan de z.g. Malenkow-koers werd aangepast, schakelde inmiddels vóór alle andere satellietlanden terug op de prioriteit van de zware industrie.

De le partijsecretaris, Rákosi, heeft de aanvankelijk gevierde teugels van het communistische bewind weer strakker aangehaald. De eerste minister Nagy ging met "ziekteverlof".

HOOFDSTUK II - DE ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. EN HAAR HULPORGANISATIES

De C.P.N.

Voorbereiding Partijcongres

De C.P.N. is thans druk bezig met de voorbereiding van het met Pasen (9, 10 en 11 April 1955) te houden 17e partijcongres. Overal in den lande werden afdelingsvergaderingen belegd ter bespreking van de op 23 en 24 Januari 1955 ter partijbestuurszitting goedgekeurde "Discussiegrondslag" als eerste punt van de congresagenda.

In sommige districten hebben in de 2e helft van Februari reeds de districtsconferenties plaats gevonden, waarop tevens de gedelegeerden naar het congres werden aangewezen en candidaten voor het partijbestuur gesteld. Deze conferenties worden in andere districten in begin Maart gehouden.

Discussiegrondslag

De in brochurevorm uitgegeven, 44 pagina's tellende Discussiegrondslag moet bij vele partijgenoten ernstige teleurstelling hebben gewekt t.a.v. de kracht en de betekenis van hun partij. Op vrij openhartige wijze wordt in hoofdstuk III van de brochure de organisatorische toestand en het werk van de partij besproken. Geconstateerd wordt, dat de C.P.N., ofschoon de politieke invloed bij de verkiezingen gelijk bleef (1953 5,39%, 1954 5,32%), in ledental en aantal abonné's op het partijdagblad achteruit ging. En dit terwijl de partij, zoals nadrukkelijk wordt vastgesteld, zich in het bezit weet van een juiste politieke lijn.

Bijzonder illustratief voor de zwakte van de partij zijn onderstaande, in de discussiegrondslag vermelde cijfers uit enkele districten:

	Aantal kiezers in 1954 (in afgeronde cijfers)	Aantal regel- matig con- trib. leden	In % der kiezers
Amsterdam	105.000	7.500	7
Rotterdam	38.900	1.200	3
Zaanstreek	11.700	1.520	13
Kennemerland	12.500	600	5
Twente	13.200	450	3
Groningen	17.100	510	3
Drente	7.300	150	2

Deze cijfers doen een schatting van het huidige ledenaantal der C.P.N. op 18 à 20.000 verantwoord lijken. De discussiegrondslag geeft geen exacte getallen omtrent de teruggang van het ledental in 1953 en 1954. Vermeld wordt slechts, dat het ledenaantal niet alleen in 1953 maar ook in 1954 terugliep en dat "De Waarheid" in deze jaren resp. 15% en 11% van haar abonnee's verloor.

Afgezien van Amsterdam maakt de kleine omvang van de organisatie, aldus de discussie-leidraad, het moeilijk om de aanhangers van de communistische politiek (bedoeld zijn kennelijk de communistische kiezers) onder de massa in beweging te brengen. De partijgenoten worden overstelpt met de nu eenmaal onontbeerlijke werkzaamheden van inwendige aard of met opdrachten ter verdediging van de krant tegen de voortdurende financiële moeilijkheden (onderstreping dzz.).

Laconiek wordt als oplossing aangegeven: het komt er slechts op aan in de partij politieke en organisatorische talenten te vinden, die het werk zodanig weten te organiseren, dat ieder, ook de meest eenvoudige kracht, kan worden gebruikt. Daarnaast moet de werving van nieuwe krachten en de opbouw van de bedrijfsafdelingen met volle energie worden aangepakt. In het verleden werd in de partij onvoldoende aandacht voor de werving getoond. Het ontbrak aan vertrouwen in de mogelijkheden daarvan. Dit werd veroorzaakt door de principiële foutieve opvatting, dat de politieke invloed van de partij spontaan groeien moet en dat dan de organisatie "vanzelf" meegroeit.

De verantwoordelijkheid voor de ten gevolge van deze met het Leninisme strijdige opvattingen ontstane toestand ligt, zo wordt zelf-critisch vastgesteld, in de eerste plaats bij het dagelijks bestuur en het partijsecretariaat. Beide partijorganen hebben geen collectieve en energieke leiding gegeven aan het organisatiewerk. De behandeling van de organisatorische vraagstukken stond niet op hetzelfde peil als die van de politieke.

Het partijvoorzitterschap

Bijzondere opmerkzaamheid verdient een passage in de discussiegrondslag, waarin partijvoorzitter Gerben Wagenaar met name wordt vermeld. Aldaar is gesteld:

"Op de partijbestuurszitting van September 1953 werden de tekortkomingen in de leiding van het organisatiewerk scherp gecritiseerd. In de partijbestuurszitting van October 1954 werd in verband met het voortbestaan van de tekortkomingen besloten om partijgenoot C. Dillen, een medewerker van partijgenoot Wagenaar, bij wie de uitvoering van het organisatiewerk berust, te vervangen."

Deze zinsnede houdt een nauw verholpen critiek op het werk van de partijvoorzitter in en geeft grond aan de gedachte dat hem mogelijk de geconstateerde tekortkomingen op het gebied van de partij-organisatie zullen worden aangewreven. Het behoeft geen betoog, dat zulks ernstige consequenties voor zijn positie in de partij kan inhouden.

Dit vermoeden wordt nog versterkt door het feit, dat de discussiegrondslag voor de uitvoering van de gestelde taken een vernieuwing van de samenstelling van het partijbestuur, het dagelijks bestuur en het partijsecretariaat noodzakelijk acht, waarbij allereerst voorzien moet worden in een betere leiding van de organisatie, de instructie (bedoeld wordt: het doorgeven van opdrachten van het partijbestuur naar de lagere partijorganen en het toezien op de uitvoering daarvan) en de scholing.

Taken

De gestelde taken, die in discussie worden gebracht, zijn:

1. Uitbreiding van het ledental van de Partij door stelselmatige werving en opbouw van nieuwe partij-afdelingen, allereerst in de belangrijke industriële bedrijven.
2. De voornaamste krachten richten op het werk van de bedrijfsafdelingen en plaatselijke afdelingen en op de stabilisatie en groei van hun besturen.
3. Verbetering van de partijscholing en van de verspreiding van theoretische litteratuur.
4. Werving van nieuwe lezers voor de krant, verbetering van de inhoud, de verspreiding en bezorging.

Economie en politieke lijn

In de hoofdstukken I en II van de discussiegrondslag worden resp. de economische toestand in ons land en de politieke lijn der partij onder de loupe genomen. De economische beschouwing is geheel gebaseerd op de bekende communistische crisistheorie. Bij de opstelling van dit hoofdstuk werd, zoals daarbij vermeld, gebruik gemaakt van het onlangs in Moskou verschenen "Leerboek van de Politieke Economie" in de Russische tekst.

Hoofdstuk II biedt ten aanzien van de politieke lijn der partij (zie ook M.O. 12/1954) geen nieuwe aspecten.

De methodiek van voorbereiding voor het a.s. congres verschilt in tweeërlei opzicht van die in 1952. Er wordt thans een vrij omvangrijke discussiegrondslag ter beschikking gesteld, terwijl voor het 16 congres slechts twee congreskranten, die veel minder discussiestof bevatten, werden uitgegeven. In aansluiting op de discussiegrondslag zullen, zoals werd aangekondigd, binnenkort nog enige discussiekranten verschijnen, waarin belangrijke gedachtenwisselingen uit afdelingsvergaderingen of districtsconferenties worden opgenomen.

Brede en openhartige informatie

De uitgave van de discussiegrondslag zou kunnen duiden op een door het partijbestuur gevoelde noodzaak om de basis van de partij breder te informeren, teneinde de meningsvorming der leden te stimuleren. Bevordering van een werkelijk zelfstandige meningsvorming op lagere niveaus komt echter weinig overeen met de centralistische instelling, die een communistische partij eigen is. Het lijkt daarom eerder waarschijnlijk, dat de ongewoon brede en openhartige informatie van de basis der partij moet dienen om op het a.s. congres de aangekondigde vernieuwing van partijbestuur, dagelijks bestuur en partijsecretariaat verklaarbaar en mogelijk te maken en eventuele weerstand daartegen bij voorbaat weg te nemen.

In deze gedachtengang kunnen worden ingepast de thans eveneens in afwijking van 1952 in de districten gehouden informatievergaderingen, waarop alle leden van een district samenkomen om een verklarende voordracht van een vooraanstaand partijbestuurder over de discussiegrondslag aan te horen. Een dergelijke bijeenkomst vond ("Waarheid", 16-2-55) op 15 en 16 Februari 1955 te Amsterdam in Felix Meritis plaats met als inleiders resp. Paul de Groot en Harry Verhey.

De indruk bestaat, dat op deze informatievergaderingen niet wordt gediscussieerd, maar dat alleen vragen ter nadere verklaring zijn toegestaan. De discussies behoren dan te worden gehouden op de gewone afdelingsvergaderingen. De gevolgde procedure kan er zonder twijfel toe leiden, dat de partijgenoten, als zij op de afdelingsvergaderingen en districtsconferenties met de discussies beginnen, reeds zo zijn beïnvloed en gericht, dat er weinig gevaar voor het aan de dag treden van sterk afwijkende meningen overblijft.

De Anti-Wehrmacht-campagne

Ondanks de door de partijleiding uitgeoefende druk zijn de resultaten en de omvang van de agitatie tegen de Duitse herbewapening gering gebleven.

-10-

Marcus Bakker maakte in "De Waarheid" van 24-2-55 melding van een totaal van 160.000 ingezamelde handtekeningen. Dit getal was zijns inziens nog maar een zwakke aanduiding van de omvang, waarin het probleem van de Duitse herbewapening aan de orde is gesteld. Kennelijk om het vrij povere resultaat te verdoezelen kwam hij tot de vraag: "Is niet alleen het aantal van hen, die zich uitspraken zonder dat met hun handtekening te bekrachtigen, enkele malen groter dan het aantal handtekeningen zelf?".

Nu het grootste deel van de handtekeningen noogst in de vorm van een petitie op 4 Februari 1955 door een delegatie van "Dat Nooit Weer" aan de voorzitter der Tweede Kamer is overhandigd, zal de actie tegen de Duitse herbewapening nog meer afzwakken. De partij kan zich ook niet meer zo ingrijpend met deze agitatie bezighouden, omdat het partijcongres steeds meer de aandacht gaat opeisen.

In de discussiegrondslag is vermeld, dat hoewel organisatorisch nog in beperkte mate, in elk geval in de geest nieuwe kringen uit het Nederlandse volk zich bij de beweging tegen de Duitse herbewapening aansluiten. Dergelijke "aansluitingen in de geest" helpen de C.P.N. echter weinig bij haar pogingen om uit het isolement te geraken.

Contact met intellectuelen en kunstenaars

De afgelopen periode gaf in dit verband nieuwe initiatieven te zien in de richting van de groep intellectuelen en kunstenaars. "De Waarheid" boekte daarbij een bescheiden succesje. Zij kon in haar kolommen een vraaggesprek met Mr W.H. Nagel, alias J.B. Charles, de bekende auteur van "Volgt het spoor terug", afdrukken. Onder nadrukkelijke verklaring geen communist te zijn, gaf deze daarin te kennen, dat hij ieder alternatief minder erg vond dan de Duitse herbewapening en dat hij onderhandelingen met de Sowjet-Unie absoluut noodzakelijk achtte.

Eind Januari poogde F. Baruch in een aan Hella Haasse gericht artikel deze romanschrijfster tot soortgelijke uitspraken te brengen.

Verder belegde de C.P.N.-leiding op 17 Januari j.l. te Amsterdam speciaal voor intellectuelen en kunstenaars een aan het probleem der Duitse herbewapening gewijde bijeenkomst. Henk Gortzak hield in deze vergadering, die slechts door een 70-tal personen, voor het merendeel communisten, werd bijgewoond, de inleiding.

Matiging achteraf

In M.O. no 11/1954 werd melding gemaakt van een artikel ("De Waarheid", 4-12-54) van Paul de Groot, waarin werd gesuggerd, dat op de Moskouse conferentie door de Sowjet-Unie en haar satellieten zou zijn besloten, ingeval van totstandkoming van de West-Duitse Wehrmacht, tot agressieve handelingen over te gaan. Een zo sterke interpretatie van deze eind November 1954 gehouden conferentie werd nadien van communistische zijde niet meer vernomen. Paul de Groot liet zich daarna in verschillende openbare vergaderingen over de conferentie heel wat gematigder uit.

-11-

In zijn artikel in "De Waarheid" (8-1-1955) "Er kan nog van alles gebeuren", trachtte hij de (door hemzelf voorspelde!) consequenties van de Moskouse conferentie op rekening te schrijven van de Amerikaanse propaganda. Hij stelde daarin o.m.: "de Amerikaanse propaganda neemt nu zijn toevlucht tot nieuwe misleidende manoeuvres. Zij zegt, waar blijven nu de verschrikkelijke gevolgen van de Moskouse conferentie?".

Herdenking Februari-staking

Onder vrij ongunstige omstandigheden -de hevige koude maakte een verblijf op het Jonas Daniel Meijerplein rondom de Dokwerker weinig aantrekkelijk- werd te Amsterdam in de namiddag van 25 Februari 1955 de jaarlijkse communistische herdenking van de Februari-staking 1941 gehouden. Het aantal deelnemers aan het defilé bedroeg naar schatting 3000 à 3500 personen en bleef daarmee vrijwel gelijk aan dat van het vorige jaar.

De communistische propaganda voor de herdenking was ditmaal, waarschijnlijk tengevolge van de alle aandacht opeisende anti-Wehrmacht-campagne, belangrijk minder dan de vorige jaren. In de "burgerlijke pers" werd zoals gebruikelijk aan de communistische manifestatie vrijwel geen aandacht geschonken.

Reactie op de regeringswijziging in de Sowjet-Unie

Bijzonder voorzichtig ten aanzien van uitspraken over gebeurtenissen in de Sowjet-Unie, zolang de Moskouse interpretatie nog niet ter beschikking staat, gaf "De Waarheid" op de avond van Malenkow's terugtreden als Sowjet-premier (8-2-1955) een door de redactie ondertekend voorlopig commentaar. Van de door Malenkow uitgesproken verwachting, dat de burgerlijke hysterici zich in lasterlijke speculaties zouden begeven, werd in dit commentaar direct gebruik gemaakt om dergelijke uitlatingen van "imperialistische" persagentschappen te signaleren. Verder achtte de redactie van het partijdagblad het typerend, dat in een tijd dat de kapitalistische landen zich met niets anders dan oorlogs- en bewapeningsvraagstukken bezig houden, in de Sowjet-Unie een regeringswijziging voornamelijk zijn oorzaak vond in het landbouwbeleid. Het een dag later gepubliceerde hoofdartikel van Marcus Bakker ademde dezelfde geest. Hij wees erop, dat Malenkow's aftreden door de pers op de meest walgelijke wijze was verdraaid tot een gevolg van een interne machtsstrijd. Hij slaakte de verzuchting, dat men in elk democratisch land de gang van zaken zou wensen te zien als deze in de Sowjet-Unie is.

Mantelorganisaties

"Dat Nooit Weer"

Tot medio Januari 1955 bleef de activiteit der communistische mantelorganisaties vrijwel onverdeeld gericht op de handtekeningencampagne tegen de Duitse herbewapening, onder auspiciën van "Dat Nooit Weer". In partijkringen toonde men zich bezorgd voor de handhaving van het naar buiten voorgegeven "brede" karakter van deze actiegroep, waartoe grote voorzichtigheid werd aanbevolen.

De handtekeningenactie van "Dat Nooit Weer" werd, vermoedelijk op initiatief van de Haagse "vredesstrijders", aangeduid met de naam "Anti-Wehrmacht-petitie", waardoor een sfeer van activiteit moest worden gesuggereerd.

In de tweede helft van Januari viel een lichte verandering te bespeuren in het optreden der communisten, n.l. door naast het anti-E.D.G. II-thema ook de anti-A-bcm weder aan de orde te stellen. Een aanwijsbare aanleiding daartoe was de bijeenkomst van het Bureau (het dagelijks bestuur) van de Wereldvredeesraad van 17-19 Januari j.l. in Wenen. Daar herleefde de bekende oproep van Stockholm (1950: verbod van de atoombom), waarvoor de vredesbeweging destijds in Nederland circa een half miljoen handtekeningen verzamelde.

Deze verandering had onmiddellijk een daling in de activiteit tegen de verdragen van Londen en Parijs ten gevolge, waarschijnlijk heerste aanvankelijk enige onzekerheid over de werkelijke bedoelingen van de Wereldvredeesraad. Niettemin werd de actie, ietwat weifelend, voortgezet, omdat de strijd tegen de Duitse herbewapening nog niet was beslecht. Een volledige omschakeling op de actie tegen de atoombom was bovendien voor een massa-organisatie niet uitvoerbaar zonder een geleidelijke overgang.

Daarom werden de twee acties hier gecombineerd onder het motief, dat de herbewapening van West-Duitsland een atoomoorlog met zich zou meebrengen, weshalve het noodzakelijk werd geacht zich tegen beide dreigingen te verzetten. De Nederlandse communisten waren wat dat betreft wel op de goede weg, aangezien later bleek, dat de Wereldvredeesraad afzonderlijke resoluties wijdde resp. aan de atoombom en aan de Duitse herbewapening. De eerste was gericht tot alle volkeren der wereld, de tweede speciaal tot de vredesstrijders in Europa.

Eind Januari demonstreerde "Dat Nooit Weer" in Rotterdam en Den Haag. Zestig weduwen van oud-verzetslieden zonden een brief aan de leden der Tweede Kamer met het verzoek de verdragen niet te ratificeren. In de Vredesbeweging werd een plan ontworpen om gedurende een korte periode, voorafgaande aan de behandeling van de verdragen in het parlement, delegaties uit het gehele land naar 's-Gravenhage te zenden, teneinde de Kamerleden persoonlijk te benaderen en afwijzing van de accoorden te bepleiten.

-13-

Ook na het Nationale Appèl voor Vrede en Veiligheid op 13-2-55 te Amsterdam werd de propaganda voortgezet, waarbij nu eens de atoombom, dan weer de Duitse herbewapening de boven-
toon voerde. De communisten zijn voornemens na de ratificatie
der verdragen de strijd tegen de Duitse herbewapening voort
te zetten, doch dan tegen de uitvoering daarvan.

Vredesbeweging

Na de begin Januari 1955 door de Nederlandse Vredesraad (N.V.R.) uitgegeven oproep om rondom de anti-Wehrmacht-petitie een ware volksbeweging te ontketenen, zond het Werkcomité een circulaire aan de plaatselijke vredescomité's met het verzoek de Vredesraad op de hoogte te houden van de verrichte werkzaamheden en de behaalde resultaten. De Vredesbeweging gaf een folder uit onder de titel: "De Volkeren verzetten zich tegen de Duitse herbewapening".

De jongste resolutie van het Bureau van de Wereldvredesraad betreffende het verbod van de atoombom trof de vredescomité's hier te lande minder voorbereid dan blijkt uit het voorgaande met "Dat Nooit Weer" het geval was. De voorontwikkeling van deze resolutie had hoofdzakelijk buiten Nederland plaats gevonden. Op 20 December 1954 had de Franse communistenleider Maurice Thorez een brief gezonden aan de president van de Wereldvredesraad Joliot Curie, waarin werd opgemerkt, dat "het bekende appèl van Stockholm brandend actueel zal blijken te zijn nu de ministers van de Atlantische Raad juist besloten hebben tot feitelijke organisatie van de atoomoorlog" ("l'Humanité" van 7-1-55). Er waren in het buitenland in die tijd trouwens meer tekenen, dat de atoombom in de communistische propaganda zou terugkeren.

Opvallend was, dat in de Nederlandse editie van de Kominformkrant Haakon Stotijn genoemd werd bij de ondertekenaars van de besluiten van het Bureau der Wereldvredesraad. In buitenlandse edities van hetzelfde blad stond daarentegen de naam van de "Waarheid"-journalist Jaap Wolff, die ook werkelijk de bijeenkomst te Wenen had bezocht. Daar Wolff echter van de Nederlandse Vredesraad noch van het werkcomité deel uitmaakt, hebben de communisten het waarschijnlijk om tactische redenen veiliger geoordeeld zijn naam in dit verband niet te noemen.

"Het Nationale Appèl voor Vrede en Veiligheid", op 18 Januari j.l. door het Werkcomité van de N.V.R. uitgeschreven, kreeg onder invloed van de te Wenen genomen besluiten het achtervoegsel "... tegen de atoombom ...". Oorspronkelijk was het vastgesteld op 6 Februari te 's-Gravenhage, doch de organisatoren achtten het bij nader inzien beter het bolwerk Amsterdam als plaats van samenkomst te kiezen, waar grotere opkomst verzekerd was.

In zijn slotwoord op het d.d. 13-2-55 gehouden Appèl verklaarde Nico Luijck, dat de strijd tegen de accoorden van Londen en Parijs versterkt moest worden voortgezet en dat voorbereidingen moesten worden getroffen voor een Nederlandse afvaardiging naar de wereldontmoeting voor de vrede, die eind Mei te Helsinki zal plaats vinden.

A.N.J.V.

In het urgentieprogram van het 6e A.N.J.V.-congres werden o.m. eisen gesteld t.a.v. de militaire dienst. Het liftverbod gaf een welkome aanleiding de verminderde activiteit op dit terrein weer op te voeren. Begin December had het communistische Tweede-Kamerlid Jan Haken de minister daarover geïnterpelleerd. Het A.N.J.V.-hoofdbestuur zond toen tevens een telegram aan de bewindsman, waarin werd verzocht de militairen eenmaal per veertien dagen vrij vervoer te geven alsmede verhoging van de soldij. "De Waarheid" meldde, dat op 18 Januari in een aantal garnizoensplaatsen pamfletten terzake waren verspreid. Bij onderzoek bleek, dat op verschillende tijdstippen in Stroe, Apeldoorn, Den Haag en Breda A.N.J.V.-activiteit was geconstateerd.

Eind Januari verscheen de "Liftkrant", speciale editie van het A.N.J.V.-blad "Jeugd", waarmee onder militairen gecolporteerd moest worden. Hier en daar werden strookjes aangeplakt met het opschrift: "Minister Staf, zwaai af!". De activiteit was in het algemeen te gering om veel succes te kunnen hebben. Niettemin beweerde de redactie van "Jeugd" in het nummer van 12-2-55, dat de "Liftkrant" met instemming door de militairen was ontvangen.

Op 28 Januari 1955, ruim een maand na het 6e A.N.J.V.-congres, verscheen in "De Waarheid" een artikel van de hand van Rinus Haks, lid van het hoofdbestuur van de communistische jeugdorganisatie, onder de kop: "De jongeren willen meer dan boetsen". Haks opende de aanval op de leiders van de Nederlandse Jeugdgemeenschap (N.J.G.), die hun "dorre dadenloosheid" demonstren door het voor te stellen alsof de problemen der jongeren zouden verdwijnen door meer aandacht te schenken aan knutselen en boetsen. Uit het verloop van het A.N.J.V.-congres was volgens Haks wel gebleken, dat onder de jeugd wel degelijk interesse en realiteitszin bestond voor wat betreft de aard en de werkelijke oplossing van haar moeilijkheden. De schrijver liet daarbij ondubbelzinnig blijken, dat er een band bestaat tussen de C.P.N. en het A.N.J.V., hetwelk in het verleden steeds zoveel mogelijk werd verneden. Het gehele artikel stond in het teken van de versterking der politieke slagvaardigheid onder de in het A.N.J.V. georganiseerde jongeren. Aanbevolen werd ook op vak- en andere scholen nieuwe afdelingen op te richten.

Een vingerwijzing voor verhoging van haar politieke activiteit kon het A.N.J.V. wel gebruiken, daar het Verbond i.v.m. de toegenomen sport- en ontspanningsactiviteit de in 1953 uitgesproken waarschuwing van Paul de Groot "niet uit te glijden over de methode van het leutige leven" dreigde te vergeten.

N.V.B.

De Nederlandse Vrouwenbeweging heeft zich uiteraard vooral bezig gehouden met de jongste prijsverhogingen. De stijging van de melkprijs was aanleiding voor een propaganda-actie, die aanving met het bezoek van de N.V.B.-hoofdbestuurster M.E. Lips-Odinot aan de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening op 11 Januari j.l.

-15-

Een week later publiceerde "De Waarheid" een statistiek van de hand van H. Molin-Gerritse over de invloed van melkvoeding op de groei van schoolkinderen. In Rotterdam werd in dit verband een handtekeningenactie gevoerd.

Bij een poging een grootscheepse actie onder vrouwen te ontketenen tegen de E.D.G.-II zond de N.V.B. een manifest aan een aantal niet-communistische vrouwenorganisaties welke daarop echter niet reageerden.

In dezelfde periode werden in België, Frankrijk en Duitsland vrouwenconferenties belegd betreffende hetzelfde onderwerp, waarbij sprekers uit het buitenland tegenwoordig waren. In België sprak o.m. de bekende communiste E.H. van Keekem-Coerts uit Arnhem. Alleen in Den Haag slaagde de N.V.B. er in een onbetekenende demonstratie van nog geen honderd personen te organiseren.

Vereniging Nederland-U.S.S.R.

In de eerste dagen van December 1954 verzond het hoofdbestuur van de vereniging Nederland-U.S.S.R. aan de afdelingen een circulaire, waarin werd aangekondigd, dat in Februari 1955 een filmfestival zou worden georganiseerd, waar de nieuwste films van de Sowjet-industrie zouden worden vertoond. Dit betekende dat N.U. een nieuwe campagne wilde ondernemen om haar tanende invloed te vergroten. In de laatste maanden van 1954 was n.l. het ledenverlies vrij groot geweest, ook al omdat de vereniging in onvoldoende mate de beschikking kreeg over nieuwe films. De oude trokken al sinds lang bijna geen bezoekers meer.

Het aangekondigde filmfestival werd inmiddels te Amsterdam van 19-27 Februari j.l. gehouden in een tiental verschillende theaters.

Men verwacht dat de vergaderactiviteit voorlopig groter zal blijven dan vorig jaar het geval was. Het is echter de vraag of de propaganda zich in de toekomst even zorgvuldig als in het verleden van politieke elementen zal kunnen onthouden, daar inmiddels wel gebleken is, dat de communistische leiders al hun hulptroepen hebben opgeroepen voor de strijd tegen de Duitse herbewapening.

Extremistische vakbeweging

Het E.V.C.-periodiek "Werkend Nederland" luidde het nieuwe jaar in met een door de Verbondsvoorzitter Frits Reuter gegeven overzicht van de werkzaamheden en gebeurtenissen in 1954 en de doelstellingen waarop de E.V.C. in de toekomst zal moeten afgaan. De laatste zijn:

eenheid van actie tussen communisten en socialisten op sociaal-economisch terrein;

bevordering van verdere verwijdering, welke was ingeleid door het bisschoppelijk mandement, tussen het N.V.V. enerzijds en de K.A.B./C.N.V. anderzijds;

krachtige versterking van de strijd voor de vrede.

Dit jaar zal tevens het 10-jarig bestaan van de E.V.C. worden herdacht (Mei 1955) en het 4e landelijke congres worden gehouden.

Agendapunten in het program van eisen zijn o.a.: drie weken vacantie voor de jeugdige arbeiders, verbeterde vakopleiding en een definitieve ouderdomsvoorziening.

Uiteraard heeft Reuter slechts enige zeer algemene eisen opgesond, die in het kader der E.V.C.-tactiek een overwegend propagandistisch karakter dragen. In de eerste maanden van 1955 kwamen zij slechts hier en daar terloops tot uiting. De aandacht was voornamelijk gericht op het stellen van nieuwe looneisen in verband met de jongste prijsstijgingen en op de strijd tegen de Duitse herbewapening.

Nogmaals de Ondernemingsraad

Het E.V.C.-bestuur blijft veel aandacht besteden aan de actie tegen de invoering van Ondernemingsraden (O.R.), hetgeen blijkbaar noodzakelijk geacht wordt in verband met de onverschillige houding van vele E.V.C.-leden terzake. Bij voortdurende pogt men het besef te verlevendigen, dat de O.R. het verlies betekent van de huidige onderhandelingspositie der arbeiders, verkregen door jarenlange, taaië strijd.

In dit verband werd veelvuldig commentaar geleverd op de staking omstreeks 20 Januari j.l. bij de machinefabriek Hensen te Rotterdam, waar in afwijking van de mening der directie de bedrijfskern verlangde, dat voor 1 Maart 1955 een O.R. zou worden geïnstalleerd. De E.V.C. deed aanvankelijk een vergeefse poging de arbeiders te bewegen niet tot werkstaking over te gaan ter verkrijging van een O.R. Toen de staking uitbrak, verleende zij daaraan echter toch steun en deed het voorkomen alsof van de zijde der arbeiders gestreden werd voor de handhaving van de bedrijfskern. De rechter -aldus het communistische commentaar- aan wie de zaak in kort geding was voorgelegd, stelde zich echter op het standpunt dat het tijdstip van invoering van de Ondernemingsraad de kern van het conflict was en verklaarde deswege de staking onrechtmatig.

De communisten grepen deze gelegenheid aan om nog eens breed uit te wijden over de gevaren van de Ondernemingsraad.

Nieuwe loonronde

Na het hoogtepunt van de strijd tegen de Duitse herbewapening in November/December 1954 heeft de E.V.C. zich in toenemende mate toegelegd op actie voor verdere loonsverhoging. Sinds October van het vorige jaar zou het levenspeil reeds weer met enige procenten zijn verlaagd. Het Verbondsbestuur is van mening, dat de arbeiders met de gevolgen van de "pluk-maar-raak-politiek" geen genoegen kunnen nemen.

In dit verband werd stelling genomen tegen een recent rapport van de Stichting van de Arbeid, waarin de E.V.C. tendenzen tot invoering van het systeem der vrije loonvorming en grotere differentiatie in de lonen der arbeiders meende te onderkennen. Dit laatste wordt in communistische kringen als funest beoordeeld, wijl hierdoor in de arbeidersklasse ook onderling verschillen komen, die verdeeldheid in de hand werken.

Tegenover dit beleid der ondernemers moet, volgens de E.V.C.-leiding de eensgezinde strijd der arbeiders in de bedrijven staan voor meer loon en het vaststellen van een voorschrift, waarbij het de fabrikanten verboden wordt de prijzen te verhogen.

Het Verbondsbestuur stuurt kennelijk aan op het organiseren van arbeidersconferenties in de bedrijven, teneinde de eenheid van actie van N.V.V.-ers en E.V.C.-ers zoveel mogelijk te stimuleren met behulp van concrete eisen. Een en ander moet vanzelfsprekend geschieden onder leiding van het E.V.C.-kader, daar volgens de opinie der communisten in het verleden de beste resultaten werden behaald in die bedrijven, waar een E.V.C.-actie-leiding bestond. Daaron wordt in het Verbond tevens de vorming van nieuwe bedrijfsbesturen aangemoedigd in ondernemingen waar zulks tot op heden nog niet plaats vond.

In Januari 1955 eiste de Algemene Bond van Vervoerspersoneel (A.B.V.) in een schrijven aan de Directie der Nederlandse Spoorwegen een loonsverhoging van f 150,-- per jaar. Tezelfder tijd werd de A.B.V.-leden voor ogen gehouden dat de jongste staking van het Britse spoorwegpersoneel een voorbeeld voor de arbeiders in Nederland was.

"Ons Belang", de door de communisten geleide bond van P.T.T.-personeel, organiseerde demonstraties in 's-Gravenhage en Amsterdam voor 10% loonsverhoging en uitkering van f 100,-- ineens. De demonstratie te Amsterdam werd echter door het Gemeentebestuur niet toegestaan, hetgeen in E.V.C.-kringen uiteraard verontwaardiging wekte.

Door verdachtmakingen t.a.v. de politiek van de Centrale Bond van Transportarbeiders (N.V.V.) en het O.V.B.-Verkeer poogt de Algemene Bond van Transportarbeiders (E.V.C.) onder de havenarbeiders onrust te kweken t.a.v. de toekomstige arbeidsvoorwaarden, die in de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst zullen worden vastgelegd. Tot op heden heeft de communistische agitatie daar echter geen weerklank gevonden. De opheffing van de H.A.R. (Havenarbeiders-reserve) en de instelling van de C.V.A. (Commissie voor arbeidsvoorziening) hebben een verbetering gebracht in de positie der voormalige losse havenarbeiders. Naar het zich laat aanzien zal hiervan een bestendige invloed op de rust in de haven van Rotterdam uitgaan.

Primair gestelde strijd

Het besluit van het E.V.C.-Verbondsbestuur, in December 1954 genomen, om de strijd tegen de Duitse herbewapening primair te stellen en andere activiteiten voorlopig op te schorten, heeft onder de gewone leden weinig begrip gevonden. Herhaaldelijk werd op afdelingsniveau van de richtlijnen van het landelijk bestuur afgeweken. De looneisen en arbeidsvoorwaarden bleven in het middelpunt van de belangstelling der werkers.

Onlangs heeft ook het Verbondsbestuur zijn oude visie gedeeltelijk prijsgegeven en een oplossing gezocht in de combinatie van politieke en sociaal-economische wensen. De E.V.C. kan zich echter niet volledig van politieke stellingname onthouden, aldus de verbondsbestuurder Henk Nooter, want "de politiek bemoeit zich ook met de vakbeweging". De bewapeningsbegroting en het algemeen levenspeil staan met elkaar in nauw verband. Daaron blijft de voortzetting van de campagne tegen de verdragen van Londen en Parijs van belang.

Hoofdstuk III -- Overige groeperingen

De Derde Weg

Tijdens een medio Januari gehouden spoedvergadering van de Vredesbeweging De Derde Weg werd besloten een manifest te laten drukken waarin stelling genomen wordt tegen de Duitse herbewapening. Dit manifest werd begin Februari verspreid. Er wordt in gesteld, dat de herbewapening van West-Duitsland een "onvoorstelbaar groot gevaar" is en het begin vormt van een nieuwe Duitse agressie, want zij helpt de oude militaristische en fascistische machten in het zadel".

De herbewapening zal elke vreedzame vereniging van Duitsland onmogelijk maken, hetgeen weer zal veroorzaken dat "wij ons aan een misdadige poging tot gewelddadige hereniging niet meer kunnen onttrekken en in een oorlog worden gesleurd, die ons aller ondergang betekent". Wanneer wij, aldus de oproep, geen herbewapening van West-Duitsland willen is dit o.a. ook omdat wij een herbewapening van Oost-Duitsland willen tegen gaan. Deze laatste wordt dan ook uitdrukkelijk verworpen omdat zij een gretig aangegrepen voorwendsel biedt aan de West-Duitse herbewapenaars. Naar het oordeel van De Derde Weg zal echter West-Duitsland ook dan ontwapend moeten blijven wanneer O.Duitsland bewapend is of wordt.

Na zich nogmaals te hebben uitgesproken voor een verenigd, neutraal en ontwapend Duitsland, stellen de ondertekenaars vast, "dat geen doel, b.v. de Europese eenheid zo waardevol is dat het met de prijs van de West-Duitse herbewapening en de mogelijkheid van de Derde Wereldoorlog betaald kan en mag worden".

Na tenslotte te hebben verklaard dat de Vredesbeweging De Derde Weg met geen enkele communistische organisatie iets van doen heeft, spreekt het manifest zich voor vrede door een voortdurend voortgezet overleg over de Duitse hereniging uit.

Het pamflet is ondertekend door de Centrale Werkgroep van de Derde Weg. Instemmingsbetuigingen zo wordt voorts vermeld, zijn ontvangen van het hoofdbestuur der Vrijdenkersvereniging "De Dageraad" en van een aantal met name genoemde particulieren, merendeels van radicaal pacifistische en/of links socialistische opvattingen.

Nationaal Europese Sociale Beweging (NESB)

De zaak van de NESB-leiders Paul van Tienen en Mr J.A. Olschuw werd inmiddels voor de tweede maal in cassatie behandeld. De procureur-generaal bij de Hoge Raad concludeerde tot bevestiging van het arrest van het Gerechtshof te 's-Gravenhage. De definitieve uitspraak is pas einde Maart 1955 te verwachten.

Hoofdstuk IV - Activiteit van Indonesiers, Chinezen en West-Indiers

Communistische vakbeweging

In Indonesië trok belangstelling het te Djakarta van 9 tot 23 Januari j.l. gehouden tweede congres der "Sentral Organisasi Buruh Seluruh Indonesia" (Sobri), de vakcentrale van de "Partai Komunis Indonesia" (PKI) Als vertegenwoordiger der EVC was op het congres aanwezig B. Brandsen en namens het Wereld Vakverbond H. JOURDAIN. De afgevaardigde van het Sowjet Vakverbond T.E. TJEREDNITJENKO is blijkens een bericht in "De Waarheid" te laat in Djakarta gearriveerd, volgens zijn zeggen ingevolge visum-moeilijkheden.

Uitspraken van EVC-vertegenwoordiger

B. BRANDSEN heeft vrij spoedig na zijn aankomst te Djakarta tegenover het blad "Merdeka" te kennen gegeven, dat thans een einde moest worden gemaakt aan de rechten en privileges der Nederlandse kapitalisten om de rijkdommen uit Indonesie weg te slepen. De E.V.C. zal terzake haar volledige steun verlenen aan het Indonesische volk. Voorts heeft Brandsen zijn anti-Nederlandse uitspraken nog aangevuld met de verklaring, dat de Ned. kolonialisten onmogelijk de autochthone bevolking van West-Irian zullen kunnen opheffen, "aangezien de Nederlandse leiders zelfs niet bij machte zijn om hun eigen land te bestieren".

Dezelfde geest ademden de woorden, die hij op het Sobsi-congres sprak. Bij deze stemmingmakerij tegen Nederland bracht hij de muiterij op de "Zeven Provinciën" (1933 in Ned-Indië) in herinnering, een bekend communistisch stokpaardje in de anti-Nederlandse propaganda.

Activiteit der P.I.

Er is onder de Indonesische communisten in Nederland generlei belangstelling gebleken voor het Sobsi-congres. Dat de "Perhimpunan Indonesia" (P.I.) en de vereniging van Ind. arbeiders de "Ikatan Buruh Indonesia" (I.B.I.) beiden te A'dam, klaar staan om een of ander voorval uit te buiten is kortgeleden gebleken. In een Nederlands restaurant te Amsterdam zou een tweetal daar vroeger werkzame Indonesische kellners weer in dienst genomen worden ter vervanging van een paar minder geschikt bevonden krachten. Deze met nog een andere interne, niets met enige politiek te maken hebbende personeelskwestie is van de zijde der P.I. en I.B.I. aangegrepen om er een rel van te maken, echter zonder resultaat.

De "Perhimpunan Indonesia" gaf verder blijk van enige activiteit door het organiseren van een zgn. culturele bijeenkomst waar de cineast H. Sibelee een lezing hield over de film.

Het orgaan van de vereniging, "Indonesia Merdeka", verscheint regelmatig en wordt, naar kortgeleden gebleken is, o.a. toegezonden aan diverse organisaties in Indonesië.

Ambon

Aan de in ons land verblijvende Ambonnezen heeft "De Waarheid" een beschouwing gewijd naar aanleiding van een "Ingezonden" in het blad. Het is inderdaad waar, aldus de redactie, dat vooral de Ambonnezen door Ned. kolonialen bij de onderdrukking van het Indonesische volk zijn misbruikt. Deze Nederlandse kolonialen proberen hen nog steeds tegen de "Republiek Indonesië" op te zetten, waaraan de redactie nog toevoegt, dat de Nederlandse arbeiders onder de Ambonnezen veel voorlichtingswerk kunnen verrichten.

CHINA

In de Chinese samenleving blijft men uitzien naar de komst in Nederland van de zaakgelastigde der Peking-regering. Er bestaat echter nog geen enkele zekerheid wanneer hij zijn functie te 's-Gravenhage zal aanvaarden, noch wie als zodanig zal optreden.

Intussen zijn op communistisch China georiënteerde Chinezen te Amsterdam opgewekt vlaggen der Chinese Volksrepubliek te laten maken. Het schijnt de bedoeling te zijn deze uit te hangen bij de komst van de Chinese vertegenwoordiger.

Wederom is gebleken, dat uit Bern (Legatie der Peking-regering) er uit Parijs Chinese communistische lectuur naar Nederland wordt gezonden.

De boekhandel "Pegasus" te 's-Gravenhage zond aan alle plaatselijke Chinese restaurants een in het Engels gestelde uit Peking afkomstige propaganda-kalender toe.

HOOFDSTUK V - AGENDA

<u>Datum</u>	<u>Bijeenkomst</u>	<u>Plaats</u>	<u>Organisator</u>
17-23 Mrt	2e Int.Conf.v.d. V.V.I.Hout en Bouw- vak	Berlijn	W.V.V.
* 5-13 April	Int.Conf.v.Studen ten in Architectuur	Parijs	I.U.S.
* 7 April	<u>Jaarlijks landelijk Basket- en Volley- bal tournoi</u>	Amsterdam	O.P.S.J.
8-11 April	<u>17e Congres van de C.P.N.</u>	Amsterdam	C.P.N.
*8-11 April	Buchenwaldherdenking	Buchenwald	F.I.R.
*13-16 April	Int.Conf.v.d. V.V.I.- Overheid	Wenen	W.V.V.
23-24 April	<u>Congres v.h.O.V.B.</u>	Rotterdam	O.V.B.
*29Apr-3 Mei	Herdenking te Idem te	Sachsenhausen Ravensbrück	F.I.R. F.I.R.
21-23 Mei	<u>4e-Congres B.N.O.P./ E.V.C.</u>	Amsterdam	E.V.C.
22-28 Mei	<u>Wereldvredescongres</u>	Helsinki	W.V.R.
*Juli	Int.Congres v. Moeders	Parijs	I.D.V.F.
*Juli	2e Int.Cursus voor Medische studenten	O.Berlijn	I.U.S.
31 Juli/15 Augustus	<u>5e Wereldjeugdfesti- val</u>	Warschau	W.F.D.J. en I.U.S.
September	2e Wereldcongres v. Doktoren	Londen of Kopenhagen	W.C.D.

<u>Datum</u>	<u>Bijeenkomst</u>	<u>Plaats</u>	<u>Organisator</u>
21-25 Sept.	2e Int.Conf. V.V.I.- Voeding	Sofia	W.V.V.
October	<u>4e Congres van de</u> <u>E.V.C.</u>	---	E.V.C.
eind 1955	Internationale Confe- rentie van Journalisten	---	I.O.J.

Hoofdstuk VI Voor het overzicht der stakingen in resp.
de maanden Januari en Februari 1955 zie blz. 22 e.v.

28 Februari 1955

Hoofdstuk VI

Stakingen overzicht in Januari 1955

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	
Vulkaansoord N.V. Metaalfabr. Ter Borg (gem. Wisch.)	Uitbetaling Nieuwjaars- gratificatie	geen	Gedeeltelijke uitbetaling vond plaats	1
P. Schoen verffabriek te Zaandam	loonkwestie	geen	geen	2
Ned.Stoom- blekerij te Wierden	protest tegen optreden afd. chef	geen	afd.chef werd ont- slagen	3
Fa Riesmeyer text.bedr. te Enschede	ongerustheid i.v.m. ev.ontploffing v.verw.ketel	geen	5 staaksters ontslagen; ketel gerepar.	4
NV Hensen Mach.fabr. te R'dam	eis NVV tot in- stelling O.R.	NVV riep tot staking op. METAAL/EVC was tegen de staking	geen	5
Thomassen en Drijver Me- taalbedr. te Deventer	er werd nieuw personeel tegen hoger loon aange- nomen	geen	geen	6
Scheepswerf J.Bijholt te Foxhol	loongeschil	geen	geen	7
Kon.Weefgoe- derenfabr. Hengelo	loongeschil	erkende vak- org. bemid- delden	tariefstelsel werd herzien	8

HOOFDSTUK VI (Vervolg)

Stakingen overzicht in Februari 1955

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging vakbonden	Resultaat	
NV Schokbeton te Zwijndregt	looneis	erkende vakorg. bemiddelden	Dir.zegde verbete- ringen toe	1
P.J.BLOM text.bedr. te Enschede	instelling v. Bedr.ec.onderz.	erkende bonden bemiddelden	onderzoek werd uitge- steld	2
NV de Wereld- haven bouwbedr. R'dam	arbeiders vrees- den loonsverlaging	erk.org.bem. AEWB/EVC stelde zich achter de stakers	geen	3
Tricobest NV text.bedr. te Best	vervoer van enkele personeelsleden van en naar huis per bus	geen	geen	4
NV de Wit Dekenindustrie te Geldrop	looncorrectie	KAB en NVV be- middelden	geen	5
Morlang glasfabr. te asd.	loongeschil	Chevof/EVC stookte	geen	6
Waldeck CV confectiefabr. te Enschede	te lage tempera- tuur in de werk- ruimte	ATEK/EVC mengde zich i.h. con- flict	temp.werd verbeterd	7
NV Gerhard Jannink en ZN text.bedr. te Enschede	te lage tempera- tuur in werkruimte	geen	tempera- tuur werd verhoogd	8

V	Begin	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal
o	in	stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen
l	voor-	geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werk-
g	ge	zaam is.
n	maand	.: staking met vooraf bepaalde tijdsduur(korter dan 24 uren)
o		-. staking met vooraf bepaalde tijdsduur(24 uur of langer)
		=: staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

[illegible]